

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА НАУКИ

Збірник матеріалів

**XXVII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

20 лютого 2025 року

Київ 2025

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2025. 385 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 7 від 26.02.2025)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, доктор політичних наук, професор;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 20 лютого 2025 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

3. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для другого (магістерського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти та науки від 24 травня 2019 р. №1378. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-magistr.pdf> (дата звернення 12.12.2024).

4. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти та науки від 12 грудня 2018 р. №1378. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення 12.12.2024).

5. Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12 січня 2012 р. № 4312-VI. Дата оновлення: 27.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text> (дата звернення: 11.12.2024).

Федотова Оксана,
доктор історичних наук, старший науковий співробітник,
професор кафедри інформаційної діяльності
Маріупольський державний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Сучасні інформаційні технології чинять суттєвий вплив практично на усі сфери життєдіяльності соціуму та перетворюються на його складовий елемент. Впровадження новітніх технологічних рішень дозволяє підвищити ефективність управлінської діяльності, оптимізувати низку рутинних операцій, а також вдосконалити систему управління. Виходячи з того, заявлена проблема є актуальною з погляду на те, що її висвітлення зумовлене потребою аналізу процесів, які відбуваються в ході інтеграції інноваційних технологій.

Під поняттям інформаційних технологій мають на увазі комплекс засобів, методичних прийомів і процесів, що забезпечують обробку, зберігання, передачу та застосування даних [8]. До їх складу входять: комп'ютерні системи, програмні продукти, телекомунікації, бази даних та Інтернет-технології. Повноцінний розвиток суспільства напряду залежить від стану

вказаних компонентів, оскільки їх використання є запорукою якісного управління інформацією та показником успішності функціонування підприємств [1].

Новітні інформаційні технології відіграють важливу роль в роботі організацій завдяки автоматизації процесів, зниженню витрат, зростанню продуктивності праці та якості клієнтського сервісу [9]. Їх впровадження у бізнесовому середовищі гарантує мобільність отримання інформації, та, на фінальному етапі, дає можливість обирати найкращі варіанти керівних рішень. Скажімо, системи управління підприємствами дозволяють плідно поєднати різні складові діяльності організації, зокрема, фінансову, виробничу, постачальну, управлінську, ресурсну тощо. Це підвищує ефективність функціонування установи [3].

Слід зазначити, що інформаційні технології також активно впливають на розвиток нових бізнес-моделей в аспекті цифрової трансформації галузей економіки. Сучасні форми ведення електронної комерції, а також онлайн-сервіси допомагають підприємствам пристосуватися до навколишніх змін і оперативно надавати замовникам відомості, релевантні їх інформаційним потребам [5]. В умовах конкурентної боротьби та зміни вимог клієнтів згадані технології виступають дієвим засобом реалізації стратегії підприємства.

Сьогодні інформаційні технології кардинально впливають на спосіб провадження бізнесової діяльності. Їх застосування дає можливість прискорити та вдосконалити бізнес-процеси, позбутися механічних видів роботи та закласти підґрунтя задля оперативного прийняття ефективних рішень. Прикладом того є системи управління підприємством, що сприяють успішному поєднанню базових бізнес-процесів (процедур з управління фінансовими витратами, здійснення закупівель, логістичного забезпечення, виробництва продукції, комплектування кадровими ресурсами тощо). Внаслідок їх впровадження гарантується прозорість управлінського процесу, суттєво зменшуються витрати, поліпшується скоординованість зусиль у роботі структурних одиниць організації [7].

Чільне місце у підприємницькій діяльності посідають й системи управління відносинами з клієнтами, які допомагають налагодити взаємодію зі споживачами інформаційних продуктів і послуг, сформувати клієнтську базу даних відповідно до їхніх пріоритетів. Це дозволяє якнайкраще відпрацювати маркетингову стратегію розвитку підприємства згідно із запитами споживачів. Технології великих даних, інформаційно-аналітичні засоби сприяють прогнозуванню закономірностей подальшої еволюції ринку, продуктивному аналізу роботи, прийняттю виважених керівних рішень [5].

Застосування інформаційних технологій у сфері державного управління має свої особливості, оскільки спрямоване на підвищення якості отримання громадянами державних послуг. У зв'язку з тим актуалізується роль електронного урядування як засобу надання широкого спектру послуг на основі спеціалізованих електронних інструментів, завдяки чому

стає можливим налагодити найкращі форми взаємодії населення з владними структурами. Так, за допомогою онлайн-застосунків (наприклад, програми «Дія») зручно оформлювати та здійснювати подання документів, займати електронну чергу, започатковувати нові підприємства, реєструвати власний бізнес, що дозволяє позбутися паперової бюрократії, прискорити сервісні процедури, оптимізувати комунікування громадян з органами влади [4].

Суттєвою перевагою інформаційних технологій є також покращення видимості управлінського процесу. Відкритість доступу до державних даних дозволяє громадському суспільству аналізувати механізм застосування фінансів, реалізовувати контроль, своєчасно реагувати та впливати на ефективність використання ресурсів громади, а також бюджетних коштів. Останнє знаходить прояв у підвищенні рівня довіри населення до органів влади.

У свою чергу введення інформаційних систем у медичну галузь сприяє поліпшенню продуктивності сервісу; допомагає більш коректно діагностувати та результативно лікувати хвороби, позбутися медичних помилок та рішень, вдосконалити обмін відомостями між медичними закладами, краще скоординувати їх роботу [4].

На даному етапі інформаційні технології вельми важливі й в освітній сфері. Потреба у їх використанні загострилася із початком повномасштабної агресії росії проти України. Через те, що очний формат навчання унеможливився у низці регіонів, дистанційна форма стала найбільш прийнятним варіантом, який дозволив організувати навчальний процес для слухачів незалежно від місця їх перебування. За допомогою таких цифрових платформ, як Google, Moodle, Microsoft 365, VistaCreate тощо, сервісних продуктів для організації відеоконференцій (наприклад, Zoom, Google Meet), відкритих ресурсів для неформальної освіти вдалося забезпечити інтерактивний характер навчання та сформувати персоналізовану траєкторію освітньої діяльності слухачів [2]. Актуальні навчальні курси допомагають студентам в онлайн режимі оперативно отримувати потрібні методичні матеріали задля опанування дисциплін, а також готувати й виконувати практичні завдання.

Отже, використання інформаційних технологій у різноманітних сферах життєдіяльності суспільства суттєво впливає на стан їх функціонування завдяки зростанню результативності, зручності та доступності проваджуваних операцій.

Література

1. Брагін С. М., Логвінов В. В. Інформаційні системи та технології управління підприємством. Київ: Наукова думка, 2020. 284 с.
2. Железнякова Е. Ю., Зміївська І. В. Цифрова платформа як інструмент цифровізації освіти. *Бізнес Інформ*. 2024. №3. С. 129–135.
3. Жуков М. М., Колесник І. В. ERP-системи для малого та середнього бізнесу: проблеми впровадження. *Економічний аналіз*. 2020. №32(1). С. 39-46.

4. Ковальчук В. П., Кузнецов А. Ю. Цифрова трансформація в публічному управлінні. Київ: Академія муніципального управління, 2021. 210 с.
5. Крайчук С. О. Стан запровадження інформаційних технологій в управлінні сучасними підприємствами. *Ефективна економіка*. 2016. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4892> (дата звернення: 14.11.2024).
6. Онопко А. С., Жигалкевич Ж. М. Застосування інформаційних технологій в управлінні підприємством. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102782> (дата звернення: 16.11.2024).
7. Підгорний О. П. CRM-системи та їх роль у підвищенні ефективності підприємств. *Маркетинг в Україні*. 2018. № 36(2). С 19-25.
8. Пліско І., Волот О. Інформаційні технології та їх вплив на підвищення ефективності діяльності підприємств малого бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 2. С. 154-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppecu_2016_2_21 (дата звернення: 15.11.2024).
9. Федотова О. О., Кудлай В. О. Місце інформаційних технологій у процесі забезпечення ефективного управління організаціями. *Moderní aspekty vědy: LI. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. Str.323-340.* URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/mono-51.pdf>.